

En stormand flytter ind Nyindretning af langhuset på Vikingegården

AF
ANNE METTE
GIELSAGER
PEDERSEN OG
JAKOB LJØRRING
PEDERSEN

Vikingegården ved Fyrkat blev opført i perioden 1992-2002 og består af i alt ni huse, som alle er tegnet af arkitekt og arkæolog Holger Schmidt.

Gården er inspireret af et fund i Vorbasse, hvor man ved store udgravninger i 1980'erne afdækkede en hel landsby, som tidsmæssigt strækker sig over ca. 800 år. Den største gård i landsbyen kan i en af dens faser dateres til cirka år 980, og den er derfor samtidig med Fyrkat og de fire andre ringborge i dagens Danmark. Blandt andet derfor blev den brugt som forlæg for Vikingegården ved Fyrkat. Gården ved Vorbasse bestod af ni huse, som alle så ud til at have været samtidige. De var omsluttet af deres eget hegn, mens resten af landsbyen havde fælleshegn. I årene omkring år 980 har gården formentligt været hjemsted for to familier med hver sin selvstændige økonomi.

De ni rekonstruerede huse på Vikingegården varierer i størrelse og tjener forskellige formål. Der er to beboelseshuse, en smedje, en hølade, to magasinbygninger, hvoraf den ene bruges som museumsbutik, samt tre mindre grubehuse. Tanken bag er at vise, hvordan en rig stormand eller bonde og en smed kunne have levet sammen med deres familier.

Indretning af husene

Da husene er opført i vikingetidens materialer og opbygget uden fundamenter, var det nødvendigt at renovere husene i 2016-2018. Herefter har det været et stort ønske at nyindrette de enkelte huse, så de i højere grad afspejler anvendelse og de forskellige beboere.

Et kig ind i det nyindrettede langhus.

I 2019 påbegyndte vi derfor indretning af langhuset med det mål at tydeliggøre forskellene i livsvilkårene mellem stormandens familie og smedens familie. Huset vil efterhånden komme til at se mere beboet ud og give indtryk af det liv, der er blevet levet hos stormanden. Hensigten er også, at de besøgende gæster fornemmer, at vikingerne var her for et øjeblik siden.

Møbler, vægtæpper og luksusvarer

Modsat smeden og hans familie, så har stormandsfamilien haft mulighed for at indrette sig med fint forarbejdede møbler, vægtæpper og importerede luksusvarer. Derfor er den store seng flyttet op i langhuset, hvor den er fyldt med dundyner og puder betrukket med uldstof og hørstof, som det kendes fra nogle af de rige vikingegrave.

Også på den lange sovebænk langs væggen er der fyldt godt op med dyner, vævede tæpper og fåreskind. Der er blevet syet

uldne vægtæpper til at hænge over sovestederne, hvor de tager den værste kulde fra væggene. Det er tanken, at tæpperne skal dekorerer med vævede bånd og broderier, men helt så langt er projektet ikke nået endnu. På sovebænken er placeret to små borde, som kan bruges, når der spilles brætspil, til at sætte drikkeglas på og lignende. Bordene er kopier af et lille bord fra vikingetiden, som er fundet i Hørning ved Skanderborg.

Der er også kommet vægdekorationer op i form af vildsvinekind, elgskind og et langt spyd. På den modsatte side af ildstedet er opstillet borde, stole og bænke, så familien og dens gæster kan bænkes standsmæssigt.

Men ikke alt er færdigt endnu. Der skal også laves nogle hylde over sovebænken til opbevaring af større ting, og med tiden er det tanken, at der skal hænge nogle våben til pynt på væggene. Snart vil der også komme en udskåret tronstol til stormanden. Den er under tilblivelse, men har en lang produktionstid, da den fremstilles i hånden – præcis som man gjorde i vikingetiden.

Til stormanden er også indkøbt et drikkehorn med mundingsrand af sølv. Derudover er der anskaffet en del husgeråd, så langhuset også kan udstyres med lerkar og træskeer og naturligvis en jerngryde i ophænget over bålstedet.

Ved endevæggen af langhuset står en opstadvæv, hvor husfruen og hendes piger kan væve stof til beklædning og indretning. Til det arbejde er der anskaffet en fintudskåret æske af træ, som er fyldt med nåle og uldgarn. Der er ligeledes bestilt to uldkamme til at kæmme ulden med, før den kan spindes til garn. De er kopier af kammene med to rækker tænder, som er udgravet ved Fyrkat. Også de er ved at blive fremstillet netop nu.

Udfordringer

Nyindretningen af langhuset giver forhåbentlig museumsgæsterne et bedre billede af vikingetiden, og huset er efterhånden blevet en stormand værdigt. Men det giver også nogle udfordringer, fordi huset har flere andre funktioner end "blot at være udstilling".

Huset bruges eksempelvis også i forbindelse med rundvisninger og oplæg for skoler og som foredragslokale med plads til 50 personer. Når klasser er på lejrskole, skal møblerne desuden hurtigt kunne ryddes til side, så der bliver plads til overnatning. Derudover fungerer huset som arbejdssted og soverum for de vikinger, der er med til at levendegøre Vikingegården i weekender og ferier. Derfor skal noget inventar være let af flytte, mens andre dele skal kunne fastgøres, så det ikke går i stykker under brug eller forsvinder.

Med tiden er det drømmen at få alle bygninger fyldt op med rekonstruktioner af husgeråd, personlige genstande, værktøj og møbler, og når langhuset er helt færdigindrettet, så kommer turen til de andre huse. Her vil vikingernes håndværk og husgeråd være i fokus, så gæsterne på Vikingegården kan komme i direkte kontakt med redskabernes anvendelse gennem ”at gribe for at begribe”.

Men allerede i 2020 vil man kunne besøge det nyindrettede langhus på Vikingegården og forhåbentlig endnu bedre end før fornemme vikingernes tilstedeværelse.